

Příprava učitelů základní školy na vstup evropské měny do České a Slovenské republiky

Prof. RNDr. Jan Melichar, CSc.

ABSTRACT: *The main idea of the article is how to prepare teachers and pupils for the introduction of Euro as a new currency in the Czech and Slovak Republic. The article contains facts about the Euro, sources of information about the new currency and examples of mathematical tasks concerning the Euro.*

Proč? – Nejčastější dětská otázka, kterou nám učitelům děti kladou. A naším úkolem, tedy nás učitelů, je na tuto otázku neustále pomáhat hledat odpověď. Zavedení evropské měny je výzvou pro nás učitele stát dítěti po boku jako pomocník a dítě nechat hledat odpověď na tuto všetečnou otázku proč.

Učitelé musí reagovat na změny ke kterým dochází v naší společnosti. Připravujeme se na vstup do Evropské unie a je nutné reagovat i na existenci nové měny, která se chystá na vstup do České a Slovenské republiky a která je realitou v zemích Evropské unie. Z těchto důvodů se učitelé i žáci musí připravit na znalosti o euru, jako měně Evropské unie.

Při této příležitosti je třeba využít i všechny možné současné informační zdroje.

Učitelé vedou i své žáky k využití těchto informačních zdrojů. Nebudou-li tyto informační zdroje používat učitelé, nepovedou k jejich využívání i svoje žáky. Při hledání znalostí o euroměně je třeba využívat Internet, mobilní telefony, pevnou telefonní linku a teletext. Všechny tyto informační zdroje nám umožní poznat euroměnu, včetně jejich kursů vůči koruně i ostatním měnám. Pro žáky je významné se seznámit s euroměnou, zvláště mají-li již dnes možnosti této měny v zahraničí používat.

Na Internetu je možné využít stránky provozované Evropskou komisí:

<http://www.europa.eu.int>, stránky Delegace Evropské komise v České republice:

<http://www.evropska-unie.cz>, stránky Ministerstva zahraničních věcí ČR o Evropské unii: <http://euroskop.cz> a další informační stránky: <http://beranova.com/euromena/>,

<http://www.euro-info.sk>, <http://www.europskaunia.sk> a <http://uvtip.sk/isen>.

Dále je možné v České republice získat informace pomocí zelené linky o evropské unii (EU). Linku zřídilo v rámci komunikační strategie ČR před vstupem do EU Ministerstvo zahraničních věcí a byla uvedena do provozu 1. října 2001. Zaškolení operátoři jsou schopni odpovědět na základní otázky týkající se EU a přípravy ČR na vstup. Telefon linky: 800 200 200.

Dále je možné zjišťovat kurzovní lístek přes mobilní telefon. Zjištění aktuálního kurzu mobilním telefonem se liší v závislosti na používaném mobilním operátorovi.

Kurzovní lístek lze zjistit i pomocí teletextu. Zjištění aktuálního kurzu pomocí televize je jednoduché, postupujeme z hlavního menu zadáváním stránek.

Je vhodné i využít kapesní kalkulátor pro výpočet kursů jednotlivých měn.

Podívejme se na některé informace.

Evropská unie vznikla prohlubováním hospodářské spolupráce v západní Evropě po druhé světové válce. Se svými patnácti zeměmi (Belgie, Dánsko, Finsko, Francie,

Itálie, Irsko, Nizozemsko, Lucembursko, Německo, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Španělsko, Švédsko, Velká Británie) a téměř 380 milionů obyvatel je Evropská unie jedním z nejvýznamnějších světových ekonomických uskupení. Na počátku devadesátých let byl v tomto integračním celku završen proces vytváření jednotného trhu, pro který je charakteristický volný pohyb zboží, služeb, pracovních sil, kapitálu a princip svobodného podnikání. K integraci jednotného trhu však chyběl důležitý jednotící prvek - společná měna. Existence různých národních měn vytvářela rizika při vzájemném obchodu a dodatečné náklady související se směnou národních měn.

I když už od konce šedesátých let existovala snaha o vytvoření měnové unie, teprve ke konci osmdesátých let byly vytvořeny předpoklady pro úspěšné dosažení tohoto cíle. Politicky směr k vybudování Hospodářské a měnové unie potvrdilo nejvyšší zasedání Evropské unie v Maastrichtu v prosinci 1991. Tam byl také později podepsán komplex smluv, které novelizovaly a doplňovaly zakládající akty Společenství, který nese název Smlouva o Evropské unii, běžně označovaná jako Maastrichtská smlouva.

V současné době se procesu přistoupení účastní třináct zemí ucházejících se o členství: Estonsko, Lotyšsko, Litva, Česká republika, Slovensko, Maďarsko, Rumunsko, Bulharsko, Malta, Kypr, Turecko. Přístupová jednání probíhají s prvními dvanácti a Evropská rada v Goteborgu potvrdila cíl, aby s těmi zeměmi, které budou připraveny k přistoupení, byla jednání dokončena tak, aby se mohly zúčastnit voleb do Evropského parlamentu v roce 2004 jako právoplatní členové. Pro zajímavost hymnou Evropské unie je „Óda na radost“. Je převzata z poslední části Beethovenovy 9. symfonie a schválena v roce 1986. Hymnu si je možno poslechnout na http://www.europa.eu.int/abc/symbols/anthem/index_en.htm.

Summit Evropské unie v Madridu v roce 1995 rozhodl, že název společné jednotné měny bude euro. Zvláštní vrcholné zasedání Evropské unie v květnu roku 1998 konstatovalo, že pro zavedení jednotné měny euro se kvalifikovalo 11 zemí Evropské unie (Belgie, Finsko, Francie, Itálie, Irsko, Nizozemsko, Lucembursko, Německo, Portugalsko, Rakousko, Španělsko). Od roku 2001 k těmto zemím přistoupilo Řecko. Jednotná měna euro ve formě bankovek a mincí byla k 1.1. 2002 zavedena ve dvanácti zemích Evropské unie. Skupina těchto zemí je označována jako oblast eura či eurozóna. Mimo zůstávají tři země (Velká Británie, Dánsko a Švédsko), které si zatím ponechávají vlastní národní měny.

V polovině roku 1998 zahájila činnost Evropská centrální banka, která je řídicím místem pro měnovou politiku zemí eurozóny. Ta také koordinovala práce k zavedení jednotné měny euro včetně přípravy oběživa v nové měně. S ní spolupracují národní centrální banky zemí eurozóny. Evropská centrální banka a národní centrální banky všech 15 zemí Evropské unie tvoří dohromady Evropský systém centrálních bank..

Mince a bankovky v euroměně mají standardní podobu. Mince mají pro všechny země stejný rozměr, hmotnost, sílu, tvar, provedení hrany, jednu stejnou (*tzv. evropskou*) stranu s uvedením hodnoty a jsou zhotoveny ze stejného materiálu. Druhá strana (*tzv. národní*) je v jednotlivých zemích různá. To však nemá vliv na použití mincí v jiných zemích eurozóny.

Zadní strana těchto mincí nese národní symboly, které si ta které zúčastněná země sama zvolila. Přední strana mincí je ve všech členských státech stejná a je na ní znázorněna mapa Evropy na pozadí příčných čar s hvězdami z vlajky Evropské unie. Na mincích o hodnotě 1, 2 a 5 centů se zdůrazňuje místo Evropy ve světě a na mincích

o hodnotě 10, 20 a 50 se prezentuje Unie jako shromáždění národů. Mince, které mají hodnotu 1 a 2 eur zobrazují Evropu bez hranic.

Národní strany mincí: Řecko - Obrázek sovy převzatý ze starověké aténské tetradrachmy (mince z 5.stol. př.n.l.), Francie - strom symbolizující život, kontinuitu a růst v šestiúhelníku, kolem je nápis "Liberté, égalité, fraternité" (Volnost, rovnost, bratrství), motto republiky. Autor: Joaquim Jiminez, Irsko - Irsko má stejný motiv na euromincích všech denominací: keltská harfa – tradiční symbol Irska, rok vydání a slovo "Eire" (Irsko). Autor: Jarlath Hayes, Itálie - Známa kresba Leonarda da Vinci ilustrující ideální proporce lidského těla. Obraz je umístěn v galerii Akademie v Benátkách., Finsko - Dvě letící labutě, převzato ze soutěže o minci u příležitosti 80. výročí nezávislosti Finska. Autor: Petti Maekinen, Rakousko - Portrét Wolfganga Amadea Mozarta, symbolizující Rakousko jako zemi hudby.

Bankovky jsou pro všechny země stejné. Měnová jednotka euro má mezinárodní zkratku EUR. Jako symbol používá stylizované řecké písmeno epsilon, odrážející evropský charakter měny. Dvojitá vodorovná čára uvnitř tohoto písmene symbolizuje stabilitu nově vznikající měny. Navrhl je Robert Kalina z rakouské centrální banky. Náměty jsou výrazně symbolické povahy a vycházejí z jednotlivých historických fází, ve kterých se vytvářelo architektonické dědictví Evropy. Na přední straně (aversu) každé bankovky dominují okna a brány jako symboly ducha otevřenosti a spolupráce v EU. Na zadní straně (reversu) bankovek je znázorněn most z určité historické epochy – jde o metaforické vyjádření komunikace mezi lidmi v Evropě a mezi Evropou a ostatním světem. Bankovky jsou různě velké a jsou vytištěny v odstínech zelené, žluté, modré, nařálovělé (lila) a oranžové barvy.

Euro jako jednotná měna Evropské unie není vnitřní měnou České ani Slovenské republiky. Tou se může stát teprve po vstupu České nebo Slovenské republiky do Evropské unie a po splnění maastrichtských kritérií konvergence, obdobně jako v případě zemí EU, které vstoupily do eurozóny.

Ukázky úloh:

Úloha č. 1 : Kterým státům patří tyto měny?

Euro -	Dolar - .....
Libra -	Jen - .....
Zlotý -	Frank - .....
Rubl -	Kuna - .....

Úloha č. 2:

Které státy mají jako měnu korunu ? Urči hodnotu této koruny vůči Slovenské koruně.

Úloha č. 3:

Doplň aktuální kurz světových měn v Sk (zaokrouhli na dvě desetinná místa):

1 Euro EUR = ...Sk	1 Dolar USD = ...Sk
1 Libra GBP = ...Sk	100 Jenů JPY = ...Sk
1 Zlotý PLN = ...Sk	1 Frank CHF = ...Sk
1 Rubl RUB = ...Sk	1 Kuna HRK = ... Sk

Úloha č. 4:

Máš 400 Sk. V jaké měně budeš platit v těchto městech? A jakou částku budeš mít na útratu?

Davos	Novgorod	Birmingham .....
Tokio	Brusel	Poznaň .....
Primošten	Luzern.....	

Úloha č. 5:

Zapiš aktuální kurz 1 EUR = ...Sk

Odhadni co si koupíš za mince v hodnotě 1, 2, 5 eur (roztříd' věci podle ceny).
časopis, lístek do kina, tričko, cola, knížka, ponožky, telefonní karta, růže, šála,
tempery, 1 kg vuřtů, hamburger

1 €.....

2 €.....

5 €.....

Řešení:

1 €..... časopis, ponožky, cola, hamburger

2 €..... lístek do kina, tempery, 1 kg vuřtů, růže

5 €..... tričko, knížku, telefonní kartu, šálu

Úloha č. 6:

Přepočti z Eura na Sk podle aktuálního kurzu.

1000 € = ... 10 € = ... 20 € = ...

50 € = ... 2 € = ... 5 € = ...

200 € = ... 500 € = ... 100 € = ...

Úloha č. 7:

Kolik by činilo tvé dnešní kapesné v euru? (zaokrouhli na jednotky)

Úloha č. 8:

Odhadni kolik € by si potřeboval na nákup:

10 rohlíků, 1 mléka, 15 dg salámu, 2 jogurty .....Sk, ... €.

Úloha č. 9:

Přepočti hodnotu z Sk na € pomocí kalkulačky. Zaokrouhli na dvě desetinná místa!

1 Sk = ... € 10 Sk = ... € 100 Sk = ... € 1000 Sk = ... €

2 Sk = ... € 20 Sk = ... € 200 Sk = ... € 2000 Sk = ... €

5 Sk = ... € 50 Sk = ... € 500 Sk = ... € 5000 Sk = ... €

Úloha č. 10:

Porovnej hodnoty znaménky >, <, = :

280 Sk 5 € 40 € 15000 Sk 90 € 3600 Sk

2 € 45 Sk 900 Sk 50 € 8000 Sk 200 €

7 € 500 Sk 500 € 9000 Sk

Úloha č. 11:

1 euro má 100 centů. Zjisti v jaké hodnotě jsou vydané mince.

Úloha č. 12 :

Datum zavedení eura jako národní měny Slovenské republiky se odhaduje na 1. 1. 2008. Vypočítej, za kolik to bude měsíců, dní, hodin nebo minut.

Úloha č. 13 :

Vytvoř návrh národní strany mince eura Slovenské republiky.

Adresa autora: Prof. RNDr. Jan Melichar, CSc., Pedagogická fakulta UJEP,

Hoření 13, 400 96 Ústí nad Labem, Česká republika

E-mail: melichar@pf.ujep.cz